

Lausunto

5.12.2025

VN/31771/2025
VN/31771/2025-MMM-11

Ympäristöministeriö
kirjaamo.ym@gov.fi

Maa- ja metsätalousministeriön lausunto luonnoksesta ympäristöministeriön asetukseksi Metsähallituksen eräiden julkisten hallintotehtävien suoritteiden maksuista vuosina 2026 ja 2027

Pyydettynä lausuntonaan asiassa maa- ja metsätalousministeriö toteaa seuraavaa.

Maastoliikenneluvat kelkkailu-urille

Voimassa olevassa ympäristöministeriön asetuksessa moottorikelkkailua koskevat uraluvat ovat omakustannusarvon mukaisia julkisoikeudellisia suoritteita ja lupa oikeuttaa kelkkailemaan Metsähallituksen ylläpitämällä moottorikelkkaurilla. Asetusehdotuksessa omakustannusarvon mukaisia julkisoikeudellisia suoritteita koskevasta 2 §:stä poistettaisiin voimassa olevan asetuksen 1 momentin 2 a kohta (henkilökohtainen uralupa) ja 2 b kohta (perhekohtainen uralupa). Kyseiset suoritteet siirrettäisiin asetusluonnoksen 4 §:än, jossa säädetään liiketaloudellisin perustein hinnoiteltavista suoritteista. Esitystä on perusteltu sillä, että moottorikelkkaurien maastossa tapahtuvia rakennus- ja ylläpitokustannuksia ei voida kattaa nykyisillä lupatuloilla ja sillä, että uralupien myynti on verrattavissa muiden valtion maiden käyttöoikeuksien luovuttamiseen.

Valtion maksuperustelain 3 §:n mukaan valtion julkisoikeudellisella suoritteella tarkoitetaan valtion viranomaisen suoritetta, jonka kysyntä perustuu lakiin tai asetukseen ja jonka tuottamiseen viranomaisella on tosiasiallinen yksinoikeus. Lain 6 §:n mukaan julkisoikeudellisesta suoritteesta valtiolle perittävän maksun suuruuden tulee vastata suoritteen tuottamisesta valtiolle aiheutuvien kokonaiskustannusten määrää (omakustannusarvo). Muiden kuin julkisoikeudellisten suoritteiden hinnoista päätetään maksuperustelain 7 §:n mukaan liiketaloudellisin perustein.

Maa- ja metsätalousministeriö toteaa, että voimassa olevaa Metsähallituksesta annetulla lailla kumottua lakia koskevassa hallituksen esityksessä (HE laiksi Metsähallituksesta; HE 154/2004 vp) hallitus esitti, että hallintoasiassa annettuna ratkaisuna, josta tehdään hallintopäätös, ei pidettäisi maastoliikennelain 4 §:ssä, kalastuslain 5 §:ssä ja metsästyslain 6 §:ssä tarkoitettua lupaa Metsähallituksen hallinnassa olevan alueen käyttämiseen sanottujen lakien mukaiseen tarkoitukseen. Perustuslakivaliokunta torjui lausunnossaan (**PeVL 38/2004 vp**) esityksen ja katsoi, ettei lainsäätäjä voi vapaasti määritellä mainittujen päätösten oikeudellista luonnetta.

Maa- ja metsätalousministeriö toteaa, että monet Metsähallituksen suoritteet ovat hankalasti määriteltävissä valtion maksuperustelain mukaisesti joko julkisoikeudelliseksi suoritteeksi tai liiketaloudellisesti hinnoiteltavaksi muuksi suoritteeksi. Lähtökohtana on tähän

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Maa- ja metsätalousministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 30
00023 Valtioneuvosto

Hallituskatu 3 A
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

kirjaamo.mmm@gov.fi

saakka pidetty sitä, että jos päätös annetaan hakemuksesta, Metsähallituksella on yksinoikeutta lähenevä toimivalta luvan myöntämiseen, lupamaksut ovat ilman merkittäviä ongelmia asetuksella määritettävissä eikä asiassa ole painavia vastasyitä, suorite on maksuasetuksessa säädetty julkisoikeudelliseksi suoritteeksi. Liiketaloudellisesti hinnoiteltu suorite on maa- ja metsätalousministeriön näkemyksen mukaan lähtökohtaisesti myös suorite, josta peritään arvonlisävero. Oikeudellisesti uralupa ei juurikaan eroa esimerkiksi pienriistan metsästyslupasta ja sitä ei maa- ja metsätalousministeriön näkemyksen mukaan voi verrata käyttöoikeuden luovuttamiseen. Myöskään se, että suunnitellut lupatuotot eivät kata urien rakennus- ja ylläpitokustannuksia, ei ole asianmukainen peruste säätää lupia liiketaloudellisin perustein hinnoiteltaviksi. Maa- ja metsätalousministeriön näkemyksen mukaan muun maastoliikenneluvan kuin uraluvan osalta (mm. lupa kelkkailu-uran ulkopuolelle, kesäaikainen maastoliikennelupa ja maastoliikenteeseen liittyvät yritys- ja ryhmäluvat) on kuitenkin maksuperustelain systematiikka huomioon ottaen perusteltuja syitä katsoa tällainen lupa muuksi kuin julkisoikeudelliseksi suoritteeksi. Edellä todetuilla perusteilla maa- ja metsätalousministeriö katsoo, että uralupa on ministeriön näkemyksen mukaan julkisoikeudellinen suorite ja että tarkoituksenmukaisin tapa olisi säätää sille kiinteähintainen maksu.

Luonnonsuojelulain 51 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettu lupa poistaa luonnonsuojelualueelta riistaeläinlajin yksilö

Asetuksen 3 §:n 1 momentissa säädettäisiin omakustannushintaa alemmaksi lupapäätös, joka annetaan hakemukseen poiketa luonnonsuojelulain ja sen nojalla annettujen suojelualueiden perustamissäädösten rauhoitusmääräyksistä. Kohta 1 koskisi lupaa poistaa luonnonsuojelualueelta riistaeläinlajin yksilö. Tämän suoritteen maksu olisi jatkossa 200 euroa, kun se voimassa olevassa asetuksessa on 50 euroa. Asetusmuistion mukaan maksun korottamisesta huolimatta suorite jää alle omakustannusarvon, sillä päätökset edellyttävät erityisen paljon taustaselvityksiä.

Maa- ja metsätalousministeriö toteaa, että kyseisestä luvasta perittävää maksua ei tulisi korottaa. Nyt kyseessä olevan luvan myöntäminen perustuu luonnonsuojelulain 51 §:n 1 momentin 3 kohtaan, jonka mukaan suojelualueen hallinnasta vastaava viranomainen voi antaa suojelualueella luvan poistaa sellaisia riistaeläinlajien yksilöitä, jotka aiheuttavat ilmeisen uhan ihmisen turvallisuudelle tai uhkaavat aiheuttaa omaisuudelle merkittävää taloudellista vahinkoa. Kuten asetusluonnosta koskevassa muistiossakin todetaan, säännös voi tulla sovellettavaksi esimerkiksi tilanteissa, jossa suurpeto aiheuttaa vaaraa ihmiselle tai omaisuudelle, on tarve torjua hirvieläinten liikenteelle aiheuttamia vahinkoja tai esim. ehkäistä harmaahylkeiden ammattikalastukselle aiheuttamia vahinkoja. Maa- ja metsätalousministeriö toteaa, että erityisesti ihmisille vaaraa aiheuttavat eläimet tulee voida poistaa myös luonnonsuojelualueella ja asiassa vaaditun lupamenettelyn tulee olla nopea ja edullinen.

Valtion maksuperustelain 6 §:n 3 momentin mukaan julkisoikeudellisesta suoritteesta perittävä maksu voidaan määrätä perittäväksi yleisesti suoritteen omakustannusarvoa alempana tai jättää kokonaan perimättä, jos siihen terveyden- ja sairaanhoitoon, muihin sosiaaliin tarkoituksiin, oikeudenhoitoon, ympäristönsuojeluun, koulutustoimintaan tai yleiseen kulttuuritoimintaan liittyvistä tai näihin verrattavista syistä on perusteltua syytä. Nyt kyseessä olevassa tilanteessa tällaisia perusteltuja syitä on, kuten esim. tarve turvata ihmishenkiä ja omaisuutta. Vertailun vuoksi voidaan todeta, että hiljattain annetussa Metsähallituksen maa- ja metsätalousministeriön toimialan suoritteiden maksuja koskevassa asetuksessa (1064/2025) metsästyslupasta Suomen riistakeskuksen poikkeusluvalla tapahtuvaan vahinkoa aiheuttavan tai turvallisuutta vaarantavan suurpedon metsästyksen seurue-pana perittävä maksu on 6 €.

Osastopäällikkö, ylijohdaja

Pentti Lähteenoja

Hallitusneuvos

Vilppu Talvitie

Liitteet

-

Jakelu

YM Ympäristöministeriö

Tiedoksi

MMM LVO Erätalousyksikkö

YM VELO Luonnonsuojelu ja luonnon virkistyskäyttö, Ilona Latsa

YM VELO Luonnonsuojelu ja luonnon virkistyskäyttö, Sanna Koljonen

VN/31771/2025-MMM-11

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: